ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

EL

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 8ης Οκτωβρίου 2026

σχετικά με τη δομή διακυβέρνησης και τους κανόνες περί σύγκρουσης συμφερόντων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

(CON/2026/31)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 4 Αυγούστου 2026 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), και στις 17 Σεπτεμβρίου 2026 έλαβε επικαιροποιημένο αίτημα της ΚΤΚ, σε συμφωνία με το κυπριακό Υπουργείο Οικονομικών, για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με: α) νομοσχέδιο για την αναδιατύπωση και την κατάργηση του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002[1] (εφεξής το «νομοσχέδιο Ι»), β) νομοσχέδιο για την τροποποίηση του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 (εφεξής το «νομοσχέδιο ΙΙ») και γ) νομοσχέδιο για την τροποποίηση των άρθρων του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας[2] που αφορούν την ΚΤΚ (εφεξής το «νομοσχέδιο ΙΙΙ», τα δε νομοσχέδια Ι, ΙΙ και ΙΙΙ από κοινού καλούμενα τα «νομοσχέδια»).

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου[3], καθώς τα νομοσχέδια αφορούν την ΚΤΚ.

Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός των νομοσχεδίων

1.1 Το επεξηγηματικό σημείωμα του αιτήματος διαβούλευσης αναφέρει ως γενικότερο σκοπό των νομοσχεδίων τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία της ΚΤΚ και τη μεταρρύθμιση της δομής διακυβέρνησής της με στόχο την ενίσχυση της θεσμικής της αποτελεσματικότητας και λειτουργικής αποδοτικότητας κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ανεξαρτησία της.

1.2 *Σκοπός του νομοσχεδίου Ι*

1.2.1 Το νομοσχέδιο Ι αναδιατυπώνει και καταργεί τον περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμο του 2002 (εφεξής ο «νόμος για την ΚΤΚ»), οι δε διατάξεις του, μετά την ψήφισή τους, προβλέπεται να τεθούν σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2027. Το νομοσχέδιο διατηρεί ορισμένες διατάξεις του ισχύοντος

1 Ο περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμος του 2002 (Ν. 138(Ι)/2002).

2 Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3 Απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1998/415/oj).

νόμου για την ΚΤΚ και παράλληλα εισάγει σειρά τροποποιητικών διατάξεων που αφορούν κυρίως τη δομή διακυβέρνησης της ΚΤΚ και το πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των συγκρούσεων συμφερόντων για ανώτερους αξιωματούχους της.

1.2.2 Όσον αφορά τη δομή διακυβέρνησης της ΚΤΚ το νομοσχέδιο Ι προβλέπει ότι το εκτελεστικό συμβούλιο θα είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της ΚΤΚ και θα περιλαμβάνει έξι μέλη: τον διοικητή, τον υποδιοικητή και τέσσερις συμβούλους. Στο εκτελεστικό συμβούλιο ανατίθεται ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, όπως ο καθορισμός της στρατηγικής, της πολιτικής και της γενικής κατεύθυνσης της ΚΤΚ, η εκτέλεση των καθηκόντων και η άσκηση των εξουσιών της, η εφαρμογή των αποφάσεων πολιτικής που λαμβάνονται από την ΕΚΤ και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, η διαχείριση και εποπτεία των εργασιών της ΚΤΚ, η εκπροσώπηση της ΚΤΚ σε νομικές διαδικασίες, η εξέταση θεμάτων που αφορούν τους υπαλλήλους της και η επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού. Ως εκ της θέσης του (ex officio) ο διοικητής, αφενός, είναι πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου και προηγείται όλων στην ΚΤΚ και στο εκτελεστικό συμβούλιο και, αφετέρου, μετέχει στο γενικό και στο διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ ως ανεξάρτητη προσωπικότητα. Τα λοιπά μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου πρέπει ανά πάσα στιγμή να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον ρόλο του διοικητή ως μέλους του γενικού και του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ. Πάντως, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις της Συνθήκης και του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής το «καταστατικό του ΕΣΚΤ»), ο διοικητής θα ενημερώνει το εκτελεστικό συμβούλιο για όλα τα τρέχοντα ζητήματα που χρήζουν της προσοχής του και θα του παρέχει, εφόσον τούτο είναι πρακτικά δυνατό, στοιχεία και πληροφορίες που θα το διευκολύνουν στη λήψη αποφάσεων και στον καθορισμό της πολιτικής του. Σε περίπτωση απουσίας ή προσωρινού κωλύματος του διοικητή ο υποδιοικητής θα ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του διοικητή, χωρίς να θίγονται ουδέποτε οι διατάξεις της Συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ. Το ίδιο νομοσχέδιο ορίζει ότι καμία διάταξή του δεν περιορίζει οποιοδήποτε δικαίωμα του διοικητή απορρέει από τη Συνθήκη, το καταστατικό του ΕΣΚΤ ή τη συμμετοχή του στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) να αποφασίζει αν θα τον αναπληρώνει κάποιος στο γενικό και το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ ή ποιος θα είναι ο αναπληρωτής του. Ακόμη, το νομοσχέδιο Ι καταργεί τις (επί του παρόντος πέντε) θέσεις μη εκτελεστικού συμβούλου, καθώς και την Επιτροπή Προσωπικού και την Επιτροπή Ελέγχου της ΚΤΚ.

1.2.3 Το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι ο διοικητής, ο υποδιοικητής και τα λοιπά μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου διορίζονται για μία και μοναδική οκταετή θητεία που δεν είναι ανανεώσιμη. Καθορίζει ακόμη τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί κάποιος για να διοριστεί και, κατά συνέπεια, να αναλάβει τα καθήκοντά του. Ενδεικτικά, ο διοριζόμενος πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου πανεπιστημίου ή άλλου ιδρύματος ανώτατης εκπαίδευσης, ανώτατου ηθικού επιπέδου, και εγνωσμένης πείρας στον τομέα της τραπεζικής (κεντρικής, επενδυτικής, εμπορικής ή άλλης), των χρηματοοικονομικών ή των οικονομικών. Ο διοριζόμενος σε θέση διοικητή ή υποδιοικητή πρέπει να είναι πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ενώ ο διοριζόμενος σε θέση μέλους του εκτελεστικού συμβουλίου πρέπει να είναι πολίτης κράτους μέλους.

1.2.4 Σύμφωνα με το νομοσχέδιο Ι, οποιοσδήποτε σύμβουλος απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του εφόσον παύει να πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή

διαπράττει βαρύ παράπτωμα. Εν προκειμένω, τόσο η κρίση περί απαλλαγής όσο και η πειθαρχική κρίση επί του συμβούλου ασκούνται αποκλειστικά από το συμβούλιο που συστήνεται σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 8 του Συντάγματος, το οποίο αποτελείται από μέλη του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Επιπροσθέτως, η θέση συμβούλου κενούται σε περίπτωση: α) θανάτου του· ή β) έγγραφης παραίτησής του με προειδοποίηση 30 ημερών.

1.2.5 Το νομοσχέδιο Ι περιέχει σειρά διατάξεων που εστιάζουν σε νομικά κωλύματα διορισμού ορισμένου προσώπου ως συμβούλου της ΚΤΚ, μεταξύ άλλων και ως διοικητή ή υποδιοικητή. Ειδικότερα, απαγορεύει σε πρόσωπο που έχει ήδη υπηρετήσει ως σύμβουλος ή που δεν έχει εκπληρώσει την υποχρεωτική στρατιωτική του θητεία (ανάλογα με την περίπτωση) ή οφειλές του προς το δημόσιο[4] να διορίζεται ως σύμβουλος.

1.2.6 Στο ίδιο πνεύμα το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι κανείς δεν μπορεί να διοριστεί ως σύμβουλος, εφόσον: α) είναι υπάλληλος ή αντιπρόσωπος διεθνούς οργανισμού (π.χ. του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου)· β) είναι υπάλληλος ή αντιπρόσωπος του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα οποιουδήποτε κράτους, με εξαίρεση την περίπτωση προσώπου που κατέχει θέση καθηγητή σε πανεπιστήμιο ή άλλο ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης (αλλά βρίσκεται σε άδεια άνευ απολαβών) ή εκτελεί χρέη αντιπροσώπου της Δημοκρατίας (χωρίς να είναι μέλος της δημόσιας υπηρεσίας της Δημοκρατίας) σε διεθνή νομισματικό ή οικονομικό οργανισμό· γ) έχει κηρυχθεί σε πτώχευση (χωρίς να έχει εν τω μεταξύ αποκατασταθεί) ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση ή βρίσκεται σε συμβιβασμό με τους πιστωτές του· δ) τελεί υπό δικαστική απαγόρευση λόγω φρενοβλάβειας ή έχει άλλως πως κηρυχθεί ως μειωμένης νοητικής ικανότητας· ε) έχει καταδικαστεί για συγκεκριμένο ποινικό αδίκημα· ή στ) προβαίνει σε συναλλαγές με αντικείμενο, ή κατέχει, χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται από οποιαδήποτε από τις ακόλουθες οντότητες ή συνδέονται με αυτές, δεσμεύεται από σύμβαση εργασίας με αυτές ή από σύμβαση παροχής υπηρεσιών σε αυτές, ή κατέχει θέση διοικητικού οργάνου ή μέλους του σε αυτές: i) χρηματοδοτικό ίδρυμα που εποπτεύεται ή/και αδειοδοτείται από την ΚΤΚ ή έχει ήδη αιτηθεί τέτοια άδεια λειτουργίας· ii) συνδεδεμένη οντότητα ιδρύματος του σημείου i)· ή iii) οντότητα που ασκεί δραστηριότητες εκπροσώπησης και υπεράσπισης συμφερόντων με στόχο την ΚΤΚ. Εάν, μετά τον διορισμό προσώπου ως συμβούλου, περιέλθει στην κατοχή του χρηματοοικονομικό μέσο που εμπίπτει στην παραπάνω απαγόρευση, το εν λόγω πρόσωπο υποχρεούται βάσει του νομοσχεδίου Ι να ενημερώσει σχετικά το εκτελεστικό συμβούλιο ταχέως και να διαθέσει το μέσο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

1.2.7 Το νομοσχέδιο Ι απαιτεί εξάλλου από κάθε πρόσωπο που διορίζεται ως σύμβουλος, και για όσο διαρκεί η θητεία του, να μην περιέλθει σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις οι οποίες προβλέπονται στις διατάξεις του και οι οποίες, εάν υφίσταντο κατά τον χρόνο του διορισμού του, θα συνιστούσαν νομικό κώλυμα για τον εν λόγω διορισμό. Σύμβουλος ο οποίος βρίσκεται/περιέρχεται σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις αυτές οφείλει να ενημερώσει σχετικά το εκτελεστικό συμβούλιο, παρέχοντας όλη τη σχετική πληροφόρηση, την οποία αυτό με τη σειρά του κοινοποιεί και στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Ακόμη, μετά το διορισμό τους και για όσο διαρκεί η θητεία

4 Το νομοσχέδιο Ι διευκρινίζει ότι ως «οφειλές στο δημόσιο» νοούνται τα ποσά που οφείλονται προς οποιοδήποτε υπουργείο ή τμήμα ή ανεξάρτητη υπηρεσία ή άλλο ειδικό ταμείο της Δημοκρατίας και θεωρούνται τα τελικά ή βεβαιωμένα ποσά, για τον καθορισμό των οποίων έχουν εξαντληθεί όλες οι διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες.

τους, α) ο διοικητής και ο υποδιοικητής οφείλουν να παραμείνουν πολίτες της Δημοκρατίας και μέλη της κοινότητας της οποίας οι ίδιοι ήταν μέλη κατά τον διορισμό τους, και β) οι λοιποί σύμβουλοι οφείλουν να παραμείνουν πολίτες κράτους μέλους. Σύμβουλος ο οποίος βρίσκεται/περιέρχεται σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που δεν συνάδουν με τις εν λόγω απαιτήσεις οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά το εκτελεστικό συμβούλιο, παρέχοντάς του όλη τη σχετική πληροφόρηση, την οποία αυτό με τη σειρά του κοινοποιεί και στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

1.2.8 Το νομοσχέδιο Ι καθορίζει απαιτήσεις που οι σύμβουλοι πρέπει να τηρούν πριν από την ανάληψη νέας επαγγελματικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, για περίοδο 365 ημερών μετά την απώλεια της ιδιότητας του συμβούλου τα οικεία πρόσωπα δεν μπορούν να προσλαμβάνονται από τις ακόλουθες οντότητες, να συνομολογούν σύμβαση παροχής υπηρεσιών σε αυτές ή να καταλαμβάνουν θέση διοικητικού οργάνου ή μέλους του σε αυτές: α) ίδρυμα που εποπτεύεται ή/και αδειοδοτείται από την ΚΤΚ ή έχει ήδη αιτηθεί τέτοια άδεια λειτουργίας· β) συνδεδεμένη οντότητα ιδρύματος του στοιχείου α)· γ) οντότητα που παρέχει υπηρεσίες σε οντότητα των στοιχείων α) ή β)· ή δ) αντισυμβαλλόμενο της ΚΤΚ σε πράξεις νομισματικής πολιτικής ή πράξεις συναλλάγματος. Παρομοίως, το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι για περίοδο 183 ημερών μετά την απώλεια της ιδιότητας του συμβούλου τα οικεία πρόσωπα δεν μπορούν να προσλαμβάνονται από τις ακόλουθες οντότητες, να συνομολογούν σύμβαση παροχής υπηρεσιών σε αυτές ή να καταλαμβάνουν θέση διοικητικού οργάνου ή μέλους του σε αυτές: α) οντότητα που ασκεί δραστηριότητες εκπροσώπησης και υπεράσπισης συμφερόντων με στόχο την ΚΤΚ ή που παρέχει υπηρεσίες στην ΚΚΤ, ή β) διαχειριστή συστήματος πληρωμών ή διακανονισμού, κεντρικό αντισυμβαλλόμενο ή πάροχο μέσων πληρωμής υποκείμενο σε επίβλεψη από την ΚΤΚ. Στη διάρκεια των περιόδων αυτών διάρκειας 183 ή 365 ημερών, ανάλογα με την περίπτωση, τα οικεία πρόσωπα που έχουν απολέσει την ιδιότητα συμβούλου οφείλουν να υποβάλλουν στο εκτελεστικό συμβούλιο, σε εξαμηνιαία βάση, υπογεγραμμένη υπεύθυνη δήλωση, βεβαιώνοντας τυχόν ιδιωτικές χρηματοοικονομικές τους συναλλαγές και κάθε άλλη επαγγελματική δραστηριότητά τους.

1.2.9 Ακόμη, το νομοσχέδιο Ι υποχρεώνει τους συμβούλους, πριν από τον διορισμό τους και σε ετήσια βάση μετά το διορισμό τους, να υποβάλλουν υπογεγραμμένη δήλωση συμφερόντων. Πριν από τον διορισμό τους τα οικεία πρόσωπα οφείλουν να υποβάλλουν τη δήλωση στους έχοντες την αρμοδιότητα διορισμού τους, ενώ μετά το διορισμό τους την υποβάλλουν στο εκτελεστικό συμβούλιο. Η δήλωση περιλαμβάνει πληροφορίες για την προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητά τους, τις ιδιωτικές δραστηριότητές τους, την κατοχή επίσημων αξιωμάτων, τα χρηματοοικονομικά συμφέροντά τους και τυχόν επικερδή επαγγελματική δραστηριότητα ή άλλη επ' αντιμισθία δραστηριότητα των ιδίων ή των συντρόφων τους[5]. Κάθε τέτοιο πρόσωπο οφείλει εξάλλου να υποβάλλει κατάλογο με πληροφορίες ιδιωτικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών διενεργούμενων εντός του έτους που προηγείται της υποβολής της δήλωσης συμφερόντων, καθώς και κατάλογο με πληροφορίες, εξ όσων γνωρίζει, για κάθε ιδιωτική χρηματοοικονομική συναλλαγή (άνω των 10.000 ευρώ) που διενεργείται από α) σύντροφο ή β) ανήλικο τέκνο του εντός του έτους που προηγείται της υποβολής της δήλωσης συμφερόντων. Η δήλωση συμφερόντων δημοσιεύεται στον ιστότοπο τόπο της ΕΚΤ και τελεί υπό την επιφύλαξη τυχόν υποχρέωσης του μέλους για υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης βάσει εφαρμοστέων κανόνων του κυπριακού δικαίου

5 Το νομοσχέδιο Ι διευκρινίζει ότι ως «σύντροφος» νοείται σύζυγος ή συμβίος.

ή συμβατικών όρων. Σε περίπτωση λήξης ή πρόωρου τερματισμού της θητείας του οικείου προσώπου ως συμβούλου, η τελευταία δήλωση συμφερόντων του πρέπει να υποβάλλεται εντός 30 ημερών από την τελευταία μέρα κατά την οποία το πρόσωπο ήταν σύμβουλος. Η ΚΤΚ οφείλει να επεξεργάζεται και να τηρεί τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγει βάσει των δηλώσεων συμφερόντων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

1.2.10 Περαιτέρω, το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι οι σύμβουλοι οφείλουν να αποφεύγουν κάθε κατάσταση που μπορεί να εγείρει ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων. Τέτοιο ζήτημα ανακύπτει στην περίπτωση που αυτοί έχουν προσωπικά συμφέροντα[6] τα οποία μπορούν να επηρεάσουν ή να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους και εκτείνεται, ενδεικτικά, και στα μέλη της άμεσης οικογένειάς τους (γονείς, τέκνα, αδέλφια) ή σε συντρόφους τους. Ειδικότερα, οι σύμβουλοι δεν επιτρέπεται να εκμεταλλεύονται τη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ή πληροφορίες επαγγελματικής φύσης που κατέχουν, με σκοπό τον προσπορισμό προσωπικού οφέλους. Δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων στην περίπτωση που ο σύμβουλος ανήκει στο κοινό ή σε ευρεία ομάδα προσώπων. Οι σύμβουλοι οφείλουν να ενημερώνουν ταχέως και γραπτώς το εκτελεστικό συμβούλιο για κάθε κατάσταση δυνάμενη να εγείρει ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων, παρέχοντάς του όλη τη σχετική πληροφόρηση. Περαιτέρω, οφείλουν να ζητούν την εξαίρεσή τους από συζητήσεις, διαβουλεύσεις ή ψηφοφορίες που αφορούν κάθε τέτοια κατάσταση και δεν πρέπει να αποκτούν πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα.

1.2.11 Οι σύμβουλοι δεν επιτρέπεται να εκμεταλλεύονται εμπιστευτικές πληροφορίες προς ίδιο όφελος ή προς όφελος τρίτου, περιλαμβανομένης της διενέργειας ιδιωτικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών και ανεξαρτήτως της διενέργειάς τους με ή χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων, με ίδιο κίνδυνο και για ίδιο λογαριασμό ή με κίνδυνο και για λογαριασμό τρίτου. Οι ίδιοι οφείλουν ακόμη να ενημερώνουν ταχέως το εκτελεστικό συμβούλιο και να του παρέχουν όλη τη σχετική πληροφόρηση για κάθε επικερδή επαγγελματική δραστηριότητα ή άλλη επ' αντιμισθία δραστηριότητα των συντρόφων τους που ενδέχεται να προκαλέσει συγκρούσεις συμφερόντων. Το εκτελεστικό συμβούλιο έχει την εξουσία να απαιτεί από σύμβουλο την πώληση ή διάθεση χρηματοοικονομικών μέσων που ενδέχεται να προκαλέσουν συγκρούσεις συμφερόντων εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Απαγορεύεται στους συμβούλους να διενεργούν ιδιωτικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές, με ευάριθμες εξαιρέσεις (π.χ. επένδυση σε οργανισμούς συλλογικούς επενδύσεων), όπως και να πωλούν οποιαδήποτε επιτρεπόμενη επένδυση προτού παρέλθει η πρώτη επέτειος της ημερομηνίας αγοράς. Η ελάχιστη αυτή περίοδος διακράτησης δεν θα ισχύει εάν η συναλλαγή πώλησης αφορά απρόβλεπτες προσωπικές δαπάνες ή την κάλυψη τρεχουσών ή μελλοντικών δαπανών που σχετίζονται με μη επενδυτικούς σκοπούς ή αποτελούν μέρος συστηματικού και περιοδικού επενδυτικού σχεδίου το οποίο έχει συμφωνηθεί με πιστωτικό ίδρυμα ή οικονομικό σύμβουλο. Απαγορεύεται εξάλλου στους συμβούλους να διενεργούν επιτρεπόμενες χρηματοοικονομικές συναλλαγές εντός του επταημέρου που προηγείται συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής του διοικητικού συμβουλίου (εφεξής η «περίοδος απαγόρευσης συναλλαγών»). Πριν από

6 Το άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο α) του νομοσχεδίου Ι διευκρινίζει ότι ως «προσωπικά συμφέροντα» για τους σκοπούς της εν λόγω παραγράφου 2 νοούνται οποιαδήποτε πραγματικά ή δυνητικά ωφελήματα, χρηματικής φύσης ή μη.

την εκτέλεση οποιασδήποτε χρηματοοικονομικής συναλλαγής ύψους πέραν των 50.000 ευρώ οι σύμβουλοι υποχρεούνται να δίνουν στο εκτελεστικό συμβούλιο ειδοποίηση 30 ημερών, χωρίς δυνατότητα ανάκλησής της, ενώ δεν απαιτείται τέτοια ειδοποίηση για συναλλαγή πώλησης που αφορά απρόβλεπτες προσωπικές δαπάνες ή την κάλυψη τρεχουσών ή μελλοντικών δαπανών που σχετίζονται με μη επενδυτικούς σκοπούς. Η ειδοποίηση δεν επιτρέπεται να δίδεται κατά τη διάρκεια περιόδου απαγόρευσης συναλλαγών. Οι σύμβουλοι μπορούν να συνεχίσουν να κατέχουν ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικά μέσα που περιήλθαν στην κατοχή τους μετά το διορισμό τους υπό συνθήκες επί των οποίων δεν είχαν επιρροή ή πριν από τον διορισμό τους. Ωστόσο, η πώληση αυτών των στοιχείων ενεργητικού ή μέσων ή η άσκηση δικαιωμάτων που συνδέονται με αυτά απαιτεί την προηγούμενη έγκριση του εκτελεστικού συμβουλίου.

1.2.12 Το νομοσχέδιο Ι διευκρινίζει ότι καμία διάταξή του δεν απαγορεύει σε σύμβουλο να προβαίνει σε ορισμένες πράξεις/συναλλαγές, εφόσον, αφενός, αυτές αποκαλύπτονται σύμφωνα με τις τυχόν απαιτήσεις οποιουδήποτε κανόνα δικαίου και, αφετέρου, οι όροι στους οποίους αυτές απολήγουν ή υπό τους οποίους γίνονται είναι όροι γενικά διαθέσιμοι στο κοινό. Οι εν λόγω πράξεις/συναλλαγές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την απόκτηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έναντι επιχείρησης που δέχεται καταθέσεις, επιχείρησης που παρέχει δάνεια ή ασφαλιστικής επιχείρησης. Καμία διάταξη του νομοσχεδίου Ι δεν απαγορεύει σε σύμβουλο να λαμβάνει ανταμοιβή για χρήση χρεωστικής ή πιστωτικής κάρτας ή άλλης υλικής ή άυλης μεθόδου πληρωμής, στο βαθμό που η οντότητα που παρέχει την ανταμοιβή την παρέχει σύμφωνα με όρους που είναι γενικά διαθέσιμοι στο κοινό. Προς άρση οποιασδήποτε αμφιβολίας διευκρινίζεται ακόμη ότι οι σύμβουλοι μπορούν να προβαίνουν σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες συναλλαγές για ιδιωτικούς σκοπούς: α) αγορά ή πώληση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων· β) αγορά ή πώληση συναλλάγματος για μη επενδυτικούς σκοπούς· και γ) αγορά ή πώληση εμπορευμάτων για μη επενδυτικούς σκοπούς.

1.2.13 Περαιτέρω, το νομοσχέδιο Ι αναθεωρεί τη διάταξη περί ανεξαρτησίας της ΚΤΚ που περιλαμβάνεται στον νόμο για την ΚΤΚ, διευκρινίζοντας ότι απαγορεύεται στην ΚΤΚ, τους συμβούλους και τους υπαλλήλους της να ζητούν ή να δέχονται οδηγίες και υποχρεώνοντάς τους να ενεργούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά κατά την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

1.2.14 Το νομοσχέδιο Ι παρέχει στην ΚΤΚ το δικαίωμα να εγκαθιδρύει ή να συμμετέχει σε άλλα νομικά πρόσωπα για τους σκοπούς που κατοχυρώνονται στις διατάξεις του. Της παρέχει επίσης την αρμοδιότητα να ενεργεί με σκοπό τη διαφώτιση και/ή την επιμόρφωση του κοινού σε σχέση με την ιστορία και/ή το ρόλο της οικονομίας, των μέσων συναλλαγής, των χρηματοοικονομικών συστημάτων και/ή της τραπεζικής (κεντρικής, επενδυτικής, εμπορικής ή άλλης), στην Κύπρο και ή εκτός αυτής.

1.2.15 Το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι η ΚΤΚ δεν καταβάλλει τόκο για τις καταθέσεις της κυβέρνησης που κρατεί, εκτός αν αυτό ρητά επιτρέπεται βάσει αποφάσεων της ΕΚΤ ή του δικαίου της Ένωσης. Απαιτεί επίσης από την ΚΤΚ να ενημερώνει την κυβέρνηση της Δημοκρατίας και τον υπουργό Οικονομικών για ορισμένα ζητήματα χρηματοοικονομικής και μακροοικονομικής σημασίας.

1.2.16 Το νομοσχέδιο Ι αναθεωρεί τις διατάξεις σχετικά με το κεφάλαιο και τις οικονομικές καταστάσεις της ΚΤΚ. Κατά πρώτον, προσαρμόζει το κεφάλαιο της ΚΤΚ από 30 εκατ. ευρώ σε 150 εκατ. ευρώ,

που είναι και το τρέχον επίπεδο κεφαλαίου που αναφέρεται στην ετήσια έκθεση της ΚΤΚ για το 2025[7]. Κατά δεύτερον, απαιτεί την υιοθέτηση των οικονομικών καταστάσεων της ΚΤΚ και της συνοπτικής κατάστασης του ισολογισμού της από το εκτελεστικό συμβούλιο και προβλέπει τη δημοσίευση των καταστάσεων αυτών στον ιστότοπο της ΚΤΚ μετά την υιοθέτησή τους. Ορίζει ακόμη ότι το εκτελεστικό συμβούλιο καθορίζει το καθαρό κέρδος ή την καθαρή ζημιά της ΚΤΚ για κάθε οικονομικό έτος σύμφωνα με εγκεκριμένες λογιστικές αρχές που εκάστοτε ισχύουν για το ΕΣΚΤ, όπως αυτές καθορίζονται από την ΕΚΤ. Στο πλαίσιο της κατανομής του καθαρού κέρδους της ΚΤΚ το νομοσχέδιο Ι ορίζει ότι το εκτελεστικό συμβούλιο υποχρεούται να ενημερώσει τον υπουργό Οικονομικών, εφόσον το ίδιο αποφασίσει υπέρ της αναγκαιότητας παρακράτησης κερδών υπέρ του Γενικού Αποθεματικού Κεφαλαίου, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του εν λόγω νομοσχεδίου[8].

1.2.17 Με το νομοσχέδιο Ι διαγράφεται διάταξη του ισχύοντος νόμου για την ΚΤΚ που αναθέτει στην ΚΤΚ, υπό την ιδιότητά της ως τραπεζίτη της κυβέρνησης, τη διαχείριση του δημόσιου χρέους της Δημοκρατίας, δεδομένου ότι η αρμοδιότητα αυτή έχει μεταφερθεί στο Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους του υπουργείου Οικονομικών[9]. Επίσης, διαγράφεται άλλη διάταξη του ισχύοντος νόμου για την ΚΤΚ που προβλέπει τη μετατροπή των απαιτήσεων της ΚΤΚ έναντι της κυβέρνησης σε μακροπρόθεσμο δάνειο διάρκειας 30 ετών, καθώς το εν λόγω δάνειο αποπληρώθηκε πρόωρα από την κυβέρνηση το 2018.

1.2.18 Περαιτέρω, το νομοσχέδιο Ι διευκρινίζει ότι τίποτα στις διατάξεις του δεν ακυρώνει ή περιορίζει την όποια υποχρέωση ή καθήκον που εκάστοτε απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης και δεσμεύει τη Δημοκρατία και/ή την ΚΤΚ και ή τον εκάστοτε διοικητή, υποδιοικητή, οποιονδήποτε άλλο σύμβουλο της ΚΤΚ, υπάλληλο της ΚΤΚ, πρόσωπο που (χωρίς να είναι σύμβουλος ή υπάλληλος της ΚΤΚ) ασκεί καθήκοντα που του ανατίθενται εκάστοτε από την ΚΤΚ και/ή πρόσωπο που ενδεχομένως να αναπληρώνει τον εκάστοτε διοικητή στο γενικό και/ή στο διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ.

1.2.19 Το νομοσχέδιο Ι περιέχει σειρά περαιτέρω αναγκαίων επικαιροποιήσεων: ενδεικτικά, αναδιατυπώνει υφιστάμενους και εισάγει νέους ορισμούς και επικαιροποιεί ποσά ποινικών αδικημάτων και διοικητικών προστίμων που μπορούν να επιβληθούν βάσει των διατάξεών του.

1.2.20 Όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 1.2.1, το νομοσχέδιο Ι αντικατοπτρίζει σειρά υφιστάμενων διατάξεων του νόμου για την ΚΤΚ, επιφέροντας ορισμένες αναγκαίες προσαρμογές ήσσονος σημασίας. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι διατάξεις για τη νομισματική μονάδα και το νομίμως κυκλοφορούν χρήμα στη Δημοκρατία, το εξωτερικό συνάλλαγμα και τις συναλλαγές σε πολύτιμα μέταλλα, τις νομισματικές λειτουργίες και εργασίες της ΚΤΚ, τις συναλλαγές της ΚΤΚ με πιστωτικά

---

7 Η ετήσια έκθεση της ΚΤΚ για το 2025 είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της ΚΤΚ (www.centralbank.cy).

8 Το άρθρο 51 του νομοσχεδίου Ι προβλέπει την κατανομή του καθαρού κέρδους της ΚΤΚ ως ακολούθως: α) 20% των καθαρών κερδών για το αντίστοιχο οικονομικό έτος μεταφέρεται στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο· εάν το Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της ΚΤΚ τότε, κατόπιν απόφασης του εκτελεστικού συμβουλίου, μπορεί να μεταφερθεί στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο ποσό που δεν υπερβαίνει το 50% των καθαρών κερδών μέχρι εξίσωσης του Γενικού Αποθεματικού Κεφαλαίου με το κεφάλαιο της ΚΤΚ· β) το υπόλοιπο των καθαρών κερδών για το αντίστοιχο οικονομικό έτος, μετά την αφαίρεση του ποσού του στοιχείου α), μεταφέρεται στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας, εκτός εάν το εκτελεστικό συμβούλιο αποφασίσει την περαιτέρω παρακράτηση κερδών υπέρ του Γενικού Αποθεματικού Κεφαλαίου σε περίπτωση που τούτο επιβάλλεται κατά την κρίση του εκτελεστικού συμβουλίου, με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της ΚΤΚ και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των σκοπών της.

9 Σύμφωνα με τον Περί της Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους Νόμο του 2012 (Ν. 195(Ι)/2012).

ιδρύματα, τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος, τα συστήματα πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού και την παροχή στοιχείων.

1.3 *Σκοπός του νομοσχεδίου II*

1.3.1 Το νομοσχέδιο II τροποποιεί τον νόμο για την ΚΤΚ για μεταβατική περίοδο εκτεινόμενη από την ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου έως την έναρξη ισχύος του νομοσχεδίου I (δηλ. την 1η Ιουλίου 2027).

1.3.2 Το νομοσχέδιο II προβλέπει ότι κάθε νέος διορισμός διοικητή, υποδιοικητή ή εκτελεστικού συμβούλου θα έχει οκταετή ισχύ. Ο διοριζόμενος πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου πανεπιστημίου ή άλλου ιδρύματος ανώτατης εκπαίδευσης, ανώτατου ηθικού επιπέδου, και εγνωσμένης πείρας στον τομέα της τραπεζικής (κεντρικής, επενδυτικής, εμπορικής ή άλλης), των χρηματοοικονομικών ή των οικονομικών. Ο διοριζόμενος σε θέση διοικητή ή υποδιοικητή πρέπει να είναι πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας, ενώ ο διοριζόμενος σε θέση εκτελεστικού συμβούλου πρέπει να είναι πολίτης κράτους μέλους.

1.3.3 Διορισμός μη εκτελεστικού διευθυντή ή ανανέωση ληχθείσας θητείας του στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στο νομοσχέδιο II δεν θα μπορεί να ισχύει πέραν του χρόνου έναρξης ισχύος του νομοσχεδίου I. Η θητεία μη εκτελεστικού συμβούλου της ΚΤΚ θα τερματίζεται αυτοδικαίως σε περίπτωση κατάργησης του νομοσχεδίου II, και εκτός εάν άλλως προβλέπεται ρητά στον νόμο που ενδεχομένως το καταργήσει.

1.4 *Σκοπός του νομοσχεδίου III*

1.4.1 Το νομοσχέδιο III τροποποιεί τα άρθρα του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας που αφορούν την ΚΤΚ, με ισχύ από την 30ή Ιουνίου 2027.

1.4.2 Ειδικότερα, με το εν λόγω νομοσχέδιο διαγράφεται το άρθρο 119 του Συντάγματος, το οποίο αφορά τις εξουσίες και τα καθήκοντα του διοικητή της ΚΤΚ. Συγκεκριμένα, επί του παρόντος το άρθρο 119 παρέχει την εξουσία στον διοικητή, βοηθούμενο από τον υποδιοικητή, να εφαρμόζει τη νομισματική νομοθεσία της Δημοκρατίας, να είναι επιφορτισμένος με τη διοίκηση της ΚΤΚ και να ασκεί κάθε άλλη εξουσία και να εκτελεί κάθε άλλη υπηρεσία ή καθήκον που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΚΤΚ ή που του έχουν ανατεθεί από τον νόμο. Το ίδιο άρθρο απαιτεί επίσης από τον διοικητή να υποβάλλει εξαμηνιαίες εκθέσεις για την κατάσταση του νομίσματος, των κεφαλαίων και των αξιών της Δημοκρατίας στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Δημοκρατίας, οι οποίοι με τη σειρά τους μεριμνούν για την κατάθεση των εκθέσεων αυτών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ομοίως, με το νομοσχέδιο III διαγράφεται το άρθρο 120 του Συντάγματος. Το εν λόγω άρθρο αφορά τις εξουσίες και τα καθήκοντα του υποδιοικητή. Ενδεικτικά, ορίζει ότι ο υποδιοικητής πρέπει να έχει την εξουσία και να εκτελεί τις υπηρεσίες και τα καθήκοντα που κανονικά εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, να υπόκειται στις οδηγίες του διοικητή και να τον αναπληρώνει στην άσκηση των καθηκόντων του σε περίπτωση απουσίας ή πρόσκαιρου κωλύματός του.

1.4.3 Με το νομοσχέδιο III διαγράφεται το κείμενο του άρθρου 121 που αφορά τη μετατροπή της εκδοτικής τράπεζας της Δημοκρατίας σε κεντρική τράπεζα, οι δε παρωχημένες πλέον αναφορές του Συντάγματος στην εκδοτική τράπεζα της Δημοκρατίας αντικαθίστανται με αναφορές στην ΚΤΚ.

1.4.4 Το νομοσχέδιο III προτείνει αναθεωρημένο άρθρο 121 για τη ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με τη νέα δομή διακυβέρνησης της ΚΤΚ που προβλέπεται στο νομοσχέδιο I. Ορίζει ότι η ΚΤΚ δεν

υπάγεται σε οποιοδήποτε υπουργείο και είναι επιφορτισμένη, μεταξύ άλλων και χωρίς περιορισμό, με την εφαρμογή των νομισματικών νόμων της Δημοκρατίας. Ορίζει περαιτέρω ότι το εκτελεστικό συμβούλιο της ΚΤΚ συνιστά το υπέρτατο εσωτερικό διοικητικό όργανό της και είναι επιφορτισμένο, μεταξύ άλλων και χωρίς περιορισμό, με τη διοίκησή της.

1.4.5 Σύμφωνα με το αναθεωρημένο άρθρο 121, το εκτελεστικό συμβούλιο είναι πολυμελές και περιλαμβάνει τον διοικητή και τον υποδιοικητή της ΚΤΚ. Τα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου, πέραν του διοικητή και του υποδιοικητή, διορίζονται από κοινού από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Δημοκρατίας, οι οποίοι μπορούν να ζητήσουν σχετικά τις μη δεσμευτικές απόψεις του διοικητή και του υποδιοικητή. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας μπορούν να εκδίδουν από κοινού διατάγματα, μεταξύ άλλων σε σχέση με την εισαγωγή, συμπλήρωση, καταχώρηση ή δημοσιοποίηση δηλώσεων, εντύπων ή διαδικασιών όσον αφορά το διορισμό των μελών του εκτελεστικού συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του διοικητή και του υποδιοικητή).

1.4.6 Ως εκ της θέσης του ο διοικητής είναι ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου και προηγείται όλων στην ΚΤΚ και στο εκτελεστικό συμβούλιο. Ουδεμία πράξη ή ενέργεια του εκτελεστικού συμβουλίου θα θεωρείται έγκυρη αν κατά το χρόνο που αυτή συντελείται ή γίνεται η θέση του διοικητή χηρεύει. Ως εκ της θέσης του ο υποδιοικητής είναι ο αντιπρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου και προηγείται όλων στην ΚΤΚ και στο εκτελεστικό συμβούλιο, πλην του διοικητή. Με την επιφύλαξη κάθε διάταξης της εκάστοτε ισχύουσας ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας, ο υποδιοικητής ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του διοικητή σε περίπτωση απουσίας ή προσωρινού κωλύματος του τελευταίου.

1.4.7 Το αναθεωρημένο άρθρο 121 προβλέπει περαιτέρω ότι οι δομές και η λειτουργία της ΚΤΚ θα διέπονται από (έναν ή περισσότερους) νόμους στους οποίους ή δυνάμει των οποίων μπορούν να ρυθμίζονται, χωρίς περιορισμό, θέματα που άπτονται, μεταξύ άλλων: α) των προσόντων, του διορισμού, της άσκησης πειθαρχικής εξουσίας επί του διοικητή ή του υποδιοικητή και των υπολοίπων μελών του εκτελεστικού συμβουλίου και της παύσης τους· β) του διορισμού, της άσκησης πειθαρχικής εξουσίας επί των υπαλλήλων της ΚΤΚ και της παύσης τους· γ) των αρμοδιοτήτων, διαδικασιών, εξουσιών, καθηκόντων ή υπηρεσιών της ΚΤΚ, του εκτελεστικού συμβουλίου αυτής, του διοικητή και του υποδιοικητή της, των μελών του εκτελεστικού της συμβουλίου ή των υπαλλήλων της· και δ) οποιουδήποτε άλλου θέματος κρίνεται αναγκαίο και/ή κατάλληλο να ρυθμιστεί σε σχέση με την ΚΤΚ. Η αντιμισθία και οι λοιποί όροι υπηρεσίας των μελών του εκτελεστικού συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του διοικητή και υποδιοικητή) θα καθορίζονται στα έγγραφα του διορισμού τους και δεν μπορούν να μεταβληθούν δυσμενώς για τα πρόσωπα αυτά μετά το διορισμό τους.

1.4.8 Τα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του διοικητή και υποδιοικητή) θα παύονται αποκλειστικά από το συμβούλιο που συστήνεται σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 8 του Συντάγματος, και μόνο υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται σε νόμο που διέπει τη λειτουργία της ΚΤΚ. Και η πειθαρχική κρίση επί οποιουδήποτε μέλους του εκτελεστικού συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του διοικητή και υποδιοικητή) θα ασκείται αποκλειστικά από το εν λόγω συμβούλιο. Η όποια σχετική απόφαση του συγκεκριμένου συμβουλίου δεν μπορεί να προσβληθεί ενώπιον οποιουδήποτε άλλου οργάνου, αρχής ή προσώπου στη Δημοκρατία, ενώ το ίδιο αυτό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει κατά την κρίση του ότι, όσο εκκρεμεί η διαδικασία, το

υπό κρίση πρόσωπο θα απέχει από τα καθήκοντά του ως μέλους του εκτελεστικού συμβουλίου. Το κατά πόσο δικαιολογείται η παραπομπή μέλους του εκτελεστικού συμβουλίου σε διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου κρίνεται από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας βάσει των ενώπιόν του στοιχείων. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου αυτού το οικείο μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου έχει όλα τα δικαιώματα που εξασφαλίζει το άρθρο 12 παράγραφος 5 του Συντάγματος σε πρόσωπο το οποίο κατηγορείται για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος.

1.4.9 Τέλος, το αναθεωρημένο άρθρο 121 υποχρεώνει τον διοικητή να υποβάλλει εξαμηνιαίες εκθέσεις για την κατάσταση του νομίσματος, των κεφαλαίων και αξιών της Δημοκρατίας προς τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Δημοκρατίας, οι οποίοι μεριμνούν για την κατάθεση των εκθέσεων ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Η παρούσα γνώμη εστιάζει στις διατάξεις εκείνες του νομοσχεδίου Ι που διαφέρουν από διατάξεις παλαιότερων σχεδίων του νόμου για την ΚΤΚ, οι οποίες έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης και γνωμοδότησης από την ΕΚΤ[10]. Η παρούσα γνώμη εξετάζει και το νομοσχέδιο ΙΙΙ.

2.2 *Δομή διακυβέρνησης της ΚΤΚ*

2.2.1 Η ΕΚΤ αναγνωρίζει τη σύσταση του εκτελεστικού συμβουλίου και τη μεταρρύθμιση της δομής λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ. Η θέσπιση συλλογικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων αποσκοπεί στην ενίσχυση της ποιότητας των εσωτερικών διαβουλεύσεων της ΚΤΚ όσον αφορά την άσκηση των καθηκόντων της και είναι ανάλογη αντίστοιχων πλαισίων που ισχύουν σε άλλες χώρες της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η σύσταση ενός νέου συλλογικού οργάνου λήψης αποφάσεων υπηρετεί το στόχο ενός ευρύτερου επιμερισμού των αρμοδιοτήτων[11].

2.2.2 Ακολούθως προς παλαιότερες γνώμες της σχετικά με τη διακυβέρνηση της ΚΤΚ[12], η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του νόμου για την ΚΤΚ, οι οποίες αποσαφηνίζουν την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ. Συγκεκριμένα, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το εκτελεστικό συμβούλιο θα είναι αποκλειστικά αρμόδιο για την εκτέλεση όλων των καθηκόντων και την άσκηση όλων των εξουσιών της ΚΤΚ που απορρέουν από τη Συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Η ΕΚΤ κατανοεί περαιτέρω ότι το εκτελεστικό συμβούλιο θα είναι αρμόδιο για την εκτέλεση των καθηκόντων της ΚΤΚ που αφορούν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου[13] (εφεξής ο «κανονισμός ΕΕΜ»)[14].

---

10 Βλ. ιδίως γνώμες CON/2018/23, CON/2019/24, CON/2013/41, CON/2012/51 και CON/2013/78. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στο EUR-Lex.

11 Βλ. παράγραφο 2.2 της γνώμης CON/2018/23.

12 Βλ. παράγραφο 2.3 της γνώμης CON/2018/23, παραγράφους 2.3 και 2.4 της γνώμης CON/2013/41 και παράγραφο 4 της γνώμης CON/2013/78.

13 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

14 Βλ. παράγραφο 2.3 της γνώμης CON/2018/23.

2.3 *Προσωπική ανεξαρτησία*

2.3.1 Η ΕΚΤ τονίζει ότι οι αρμοδιότητες που αναθέτει το νομοσχέδιο Ι στο εκτελεστικό συμβούλιο δεν πρέπει να θίγουν τις αρμοδιότητες και τα προνόμια του διοικητή ως μέλους του διοικητικού και του γενικού συμβουλίου της ΕΚΤ, έναντι των οποίων ο διοικητής πρέπει να είναι πλήρως ανεξάρτητος όταν εκφράζει απόψεις και ασκεί τα δικαιώματα ψήφου και δεν πρέπει να δέχεται οδηγίες όσον αφορά τη συμμετοχή του στις συνεδριάσεις τους. Εν προκειμένω η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σύμφωνα με τη διατύπωση του νομοσχεδίου Ι, ο διοικητής μετέχει στο γενικό συμβούλιο και στο διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ ως εκ της θέσης του, αλλά εν πάση περιπτώσει ως ανεξάρτητη προσωπικότητα, τα δε λοιπά μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου πρέπει ανά πάσα στιγμή να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον ρόλο του διοικητή ως μέλους των οργάνων αυτών της ΕΚΤ.

2.3.2 Η ΕΚΤ χαιρετίζει τη διάταξη του νομοσχεδίου Ι σχετικά με τον διορισμό αναπληρωτή ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ, που δεν πρέπει να θίγει τη Συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Ειδικότερα, το άρθρο 10.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και το άρθρο 4.4 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι μέλος του διοικητικού συμβουλίου που κωλύεται να ψηφίσει επί μακρό χρονικό διάστημα (ήτοι πέραν του ενός μηνός) μπορεί να ορίσει αναπληρωτή για να τον αντικαθιστά ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου[15].

2.3.3 Το άρθρο 14.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ ορίζει ότι τα καταστατικά των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) πρέπει να προβλέπουν θητεία του διοικητή ελάχιστης διάρκειας πέντε ετών, χωρίς ωστόσο να αποκλείει μεγαλύτερη θητεία. Όσον αφορά την ανεξαρτησία της ΚΤΚ, αυτή μπορεί να διακυβευθεί και σε περίπτωση που οι κανόνες που διέπουν τη θητεία και τους λόγους παύσης των διοικητών από τα καθήκοντά τους δεν εφαρμόζονται και σε άλλα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων των ΕθνΚΤ που μετέχουν στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικών με το ΕΣΚΤ. Από τη στιγμή που, κατά την αντίληψη της ΕΚΤ, το νομοσχέδιο Ι αναθέτει στο εκτελεστικό συμβούλιο την εκτέλεση των καθηκόντων της ΚΤΚ που σχετίζονται με το ΕΣΚΤ, πρέπει να εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες σε όλα τα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΤΚ[16]. Δεδομένου ότι το νομοσχέδιο Ι διασφαλίζει οκταετή θητεία για όλα τα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου, η ΕΚΤ θεωρεί ότι αυτό συνάδει με τους κανόνες διασφάλισης της θητείας.

2.3.4 Περαιτέρω, τα καταστατικά των ΕθνΚΤ πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι διοικητές μπορούν να παύονται αποκλειστικά και μόνο για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 14.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, δηλαδή όταν αυτοί πάψουν να πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή διαπράξουν βαρύ παράπτωμα. Τα εχέγγυα αυτά ισχύουν και για άλλα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων των ΕθνΚΤ που μετέχουν στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικών με το ΕΣΚΤ, ιδίως στις περιπτώσεις που ο διοικητής είναι «πρώτος μεταξύ ίσων» σε σχέση με τα άλλα μέλη και με ισότιμη ψήφο ή όταν αυτά τα άλλα μέλη μετέχουν στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικών με το ΕΣΚΤ[17]. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το νομοσχέδιο Ι δεν εισάγει νέους λόγους παύσης των συμβούλων της ΚΤΚ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο διοικητής και ο υποδιοικητής[18]. Η ίδια αντιλαμβάνεται επίσης ότι η όποια απόφαση περί παύσης

15 Βλ. παράγραφο 2.8 της γνώμης CON/2018/23.

16 Βλ. παράγραφο 3.1.1 της γνώμης CON/2018/23.

17 Βλ. παράγραφο 2.2 της γνώμης CON/2014/51.

18 Βλ. παραγράφους 1.2.4 και 1.2.6.

μπορεί να λαμβάνεται μόνο από το συμβούλιο που συστήνεται σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 8 του Συντάγματος, αφότου αυτό αξιολογήσει κατά πόσο συντρέχουν οι λόγοι παύσης του άρθρου 14.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

2.3.5 Για να υπάρχει προσωπική ανεξαρτησία θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποτρέπονται οι συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των καθηκόντων μελών οργάνων λήψης αποφάσεων των ΕθνΚΤ που μετέχουν στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικών με το ΕΣΚΤ έναντι της οικείας ΕθνΚΤ (και επίσης των διοικητών έναντι της ΕΚΤ) και άλλων λειτουργιών των εν λόγω μελών που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την προσωπική τους ανεξαρτησία. Η ιδιότητα μέλους οργάνου λήψης αποφάσεων που μετέχει στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικών με το ΕΣΚΤ είναι κατ' αρχήν ασυμβίβαστη προς την άσκηση άλλων λειτουργιών που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων. Ειδικότερα, δεν επιτρέπεται στα μέλη των εν λόγω οργάνων λήψης αποφάσεων να κατέχουν θέσεις ή να έχουν συμφέροντα ικανά να επηρεάσουν τις δραστηριότητές τους, δηλ. είτε να κατέχουν θέσεις στην εκτελεστική ή νομοθετική λειτουργία του κράτους ή σε περιφερειακές ή τοπικές διοικητικές αρχές είτε να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις νέες διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας των υποψήφιων για διορισμό στις θέσεις εκτελεστικού συμβούλου, υποδιοικητή και διοικητή της ΚΤΚ, οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας των συγκριμένων θέσεων[19]. Αυτές οι νέες διατάξεις ενισχύουν τις ισχύουσες διατάξεις του νόμου για την ΚΤΚ που ορίζουν ότι οι εκτελεστικοί σύμβουλοι, ο διοικητής και ο υποδιοικητής υποχρεούνται να ασκούν τα καθήκοντά τους επί πλήρους βάσεως και να μην αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη απασχόληση[20].

2.4 *Οικονομική ανεξαρτησία*

2.4.1 Η ανεξαρτησία ορισμένης ΕθνΚΤ, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 130 της Συνθήκης και το άρθρο 7 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο εάν η ΕθνΚΤ δεν διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους που να της εξασφαλίζουν αυτονομία κατά την εκπλήρωση της αποστολής της (δηλ. κατά την εκτέλεση των σχετικών με το ΕΣΚΤ καθηκόντων της σύμφωνα με τη Συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ)[21]. Η αρχή της οικονομικής ανεξαρτησίας συνεπάγεται ότι οι ΕθνΚΤ πρέπει να διαθέτουν επαρκείς πόρους για να ασκούν όχι μόνο τα σχετικά με το ΕΣΚΤ καθήκοντά τους, αλλά και τα εθνικά τους καθήκοντα, π.χ. να καλύπτουν τις διοικητικές δαπάνες και το κόστος των εργασιών τους.

2.4.2 Υπό το πρίσμα αυτό η ΕΚΤ εκφράζει την ικανοποίησή της για την προσαρμογή του κεφαλαίου της ΚΤΚ στο ισχύον σήμερα επίπεδο κεφαλαίου των 150 εκατ. ευρώ, έναντι του κεφαλαίου 30 εκατ. ευρώ. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του κατά πόσον η εν λόγω προσαρμογή επαρκεί για την κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών της ΚΤΚ.

2.4.3 Η υποχρέωση του εκτελεστικού συμβουλίου να ενημερώνει τον υπουργό Οικονομικών σε περίπτωση που το ίδιο κρίνει απαραίτητη την περαιτέρω παρακράτηση κερδών υπέρ του Γενικού

19 Βλ. παράγραφο 3.1.4 της γνώμης CON/2018/23.

20 Το άρθρο 17Α παράγραφος 2 του νόμου για την ΚΤΚ ορίζει ότι οι εκτελεστικοί σύμβουλοι ασκούν τα καθήκοντά τους επί πλήρους βάσεως και απασχόλησης και δεν αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη απασχόληση, ενώ το άρθρο 19 παράγραφος 1 του ίδιου νόμου ορίζει ότι ο διοικητής και ο υποδιοικητής οφείλουν κατά τη διάρκεια της θητείας τους να αφιερώνουν ολόκληρο το χρόνο τους αποκλειστικά στην υπηρεσία της ΚΤΚ και να μην ασχολούνται με οποιαδήποτε άλλη εργασία, επάγγελμα ή επιχείρηση.

21 Βλ. παράγραφο 2.3 της γνώμης CON/2017/17.

Αποθεματικού Κεφαλαίου δεν θα πρέπει να θίγει την εκτίμηση ότι οι αποφάσεις διανομής κερδών θα πρέπει να λαμβάνονται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΚΤΚ, ανεξάρτητα και βάσει επαγγελματικών κριτηρίων.

3. Πλαίσιο που διέπει το ασυμβίβαστο και τη σύγκρουση συμφερόντων

3.1 *Γενικές παρατηρήσεις*

3.1.1 Όπως έχει επισημάνει παλαιότερα η ΕΚΤ[22], το άρθρο 130 της Συνθήκης και το άρθρο 7 του καταστατικού του ΕΣΚΤ ρυθμίζουν την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ)[23], ορίζοντας ότι κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που τους ανατίθενται από τις Συνθήκες και το καταστατικό του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ και τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεών τους δεν ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης, κυβερνήσεις κρατών μελών ή άλλους οργανισμούς. Επομένως, η ανεξαρτησία αυτή της ΕΚΤ και της ΚΤΚ, ως ΕθνΚΤ, θεσπίστηκε σε επίπεδο πρωτογενούς δικαίου[24].

3.1.2 Η ΕΚΤ έχει θεσπίσει πλαίσιο δεοντολογίας με βάση αξιολόγηση παραμέτρων της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών και με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ΕθνΚΤ, όπως η ΚΤΚ, κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που τους ανατίθενται από τις Συνθήκες και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει τον κώδικα συμπεριφοράς ανωτάτων λειτουργών της ΕΚΤ[25] (εφεξής ο «ενιαίος κώδικας»), ο οποίος εφαρμόζεται μεταξύ άλλων στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως μελών ανώτατου οργάνου της ΕΚΤ, καθώς και την κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2021/2253 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2021/49)[26], η οποία απευθύνεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και θεσπίζει απαιτήσεις δεοντολογίας για τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεών τους και του προσωπικού τους[27].

3.1.3 Ως αναπόσπαστο μέρος του ΕΣΚΤ, οι ΕθνΚΤ πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ[28]. Ως εκ τούτου, όπως έχει ήδη επισημάνει η ΕΚΤ, η σχετική εθνική νομοθεσία τελεί υπό την επιφύλαξη του πλαισίου δεοντολογίας που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας της ίδιας και των ΕθνΚΤ κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που τους αναθέτουν οι Συνθήκες και το καταστατικό του ΕΣΚΤ, καθώς καθένα εκ των πλαισίων αυτών έχει το δικό του πεδίο εφαρμογής και τη δική του νομική βάση[29]

---

22 Βλ. γνώμη CON/2025/38.

23 Σχετικά με τη θεωρητική προσέγγιση της ανεξαρτησίας από την ΕΚΤ και των συνεπειών της βλ. την έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση του 2025, ενότητα 2.2, η οποία είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

24 Βλ. παράγραφο 2.1 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

25 Κώδικας συμπεριφοράς ανωτάτων λειτουργών της ΕΚΤ (ΕΕ C 478 της 16.12.2022, σ. 3).

26 Κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2021/2253 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 2ας Νοεμβρίου 2021, για τον καθορισμό των αρχών του πλαισίου δεοντολογίας του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ/2021/49) (ΕΕ L 454 της 17.12.2021, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2021/2253/oj).

27 Βλ. παράγραφο 2.2 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

28 Βλ. άρθρο 14.3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

29 Βλ. παράγραφο 2.1.4 της γνώμης CON/2025/19 και παράγραφο 2.3 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

3.1.4 Επιπλέον, όπως επίσης έχει ήδη επισημάνει η ΕΚΤ, το άρθρο 19 του κανονισμού ΕΕΜ ορίζει ότι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στην ΕΚΤ με τον εν λόγω κανονισμό, αυτή και οι εθνικές αρμόδιες αρχές εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕΜ) πρέπει να ενεργούν ανεξάρτητα. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΕΜ, η ΕΚΤ, σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, υποχρεούται: α) να θεσπίζει και να διατηρεί συνολικές και τυπικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών δεοντολογίας και ανάλογων περιόδων για την εκ των προτέρων αξιολόγηση και πρόληψη ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία προκύπτει από τη μεταγενέστερη και εντός διετίας απασχόληση μελών του εποπτικού συμβουλίου και β) να προβλέπει τις κατάλληλες δημοσιοποιήσεις. Οι διαδικασίες αυτές τελούν υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής αυστηρότερων εθνικών κανόνων[30]. Η νομική βάση των εν λόγω διατάξεων του κανονισμού ΕΕΜ είναι το άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης.

3.1.5 Εν όψει αυτής της ανεξαρτησίας και των απαιτήσεων του κανονισμού ΕΕΜ η ΕΚΤ έχει θεσπίσει πλαίσιο δεοντολογίας που διασφαλίζει την ανεξαρτησία των εθνικών αρμόδιων αρχών, όπως η ΚΤΚ, όταν τη συνδράμουν στην εκτέλεση των καθηκόντων που της αναθέτει ο συγκεκριμένος κανονισμός. Το εν λόγω πλαίσιο δεοντολογίας περιλαμβάνει τον ενιαίο κώδικα, ο οποίος εφαρμόζεται μεταξύ άλλων στα μέλη του εποπτικού συμβουλίου της ΕΚΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως μελών ανώτατου οργάνου της ΕΚΤ, καθώς και την κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2021/2256 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2021/50)[31], η οποία απευθύνεται στις εθνικές αρμόδιες αρχές του ΕΕΜ και θεσπίζει απαιτήσεις δεοντολογίας για τα μέλη των οργάνων και του προσωπικού τους. Καθώς η ΕΚΤ είναι αρμόδια για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ΕΕΜ[32], οι εθνικές αρμόδιες αρχές πρέπει να συμμορφώνονται με την κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2021/2256 (ΕΚΤ/2021/50)[33].

3.1.6 Όπως έχει επισημάνει ήδη η ΕΚΤ, σε αντιδιαστολή προς το πλαίσιο δεοντολογίας που σε τελική ανάλυση βασίζεται στο άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης, οι τροποποιήσεις της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (εφεξής η «CRD»)[34], τις οποίες εισήγαγε η οδηγία (ΕΕ) 2024/1619 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[35] (εφεξής η «CRD6»), περιλαμβανομένης της διάταξης σχετικά με την εποπτική ανεξαρτησία των αρμόδιων αρχών[36], βασίζονται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Νομική πράξη που βασίζεται σε αυτή τη διάταξη δεν μπορεί να μεταβάλει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους αναθέτει ο κανονισμός

30 Βλ. παράγραφο 2.1.1 της γνώμης CON/2025/19 και παράγραφο 2.4 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

31 Κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2021/2256 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 2ας Νοεμβρίου 2021, για τον καθορισμό των αρχών του πλαισίου δεοντολογίας του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΚΤ/2021/50) (ΕΕ L 454 της 17.12.2021, σ. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2021/2256/oj).

32 Βλ. άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΕΜ.

33 Βλ. παράγραφο 2.5 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

34 Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

35 Οδηγία (ΕΕ) 2024/1619 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2013/36/ΕΕ όσον αφορά τις εποπτικές εξουσίες, τις κυρώσεις, τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών και τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους (ΕΕ L, 2024/1619, 19.6.2024, http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).

36 Βλ. άρθρο 4α της CRD, το οποίο παρεμβλήθηκε με την CRD6.

ΕΕΜ δυνάμει του άρθρου 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης. Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης[37] συνάγεται ότι οι διαφορετικές νομικές βάσεις που σωρεύονται, ήτοι το άρθρο 53 παράγραφος 1 και το άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης, δεν μπορούν να αποτελέσουν συνδυαστικά τη νομική βάση για την έκδοση μιας νομικής πράξης, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών προβλεπόμενων διαδικασιών. Ειδικότερα, τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 53 παράγραφος 1 της Συνθήκης θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο που αποφασίζουν σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (και, κατά περίπτωση, την ΕΚΤ σύμφωνα με τα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης). Αντιθέτως, οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης εκδίδονται μόνο από το Συμβούλιο στο πλαίσιο ειδικής νομοθετικής διαδικασίας κατά την οποία το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την ΕΚΤ[38].

3.1.7 Ως εκ τούτου, όπως έχει επισημάνει ήδη η ΕΚΤ, οι τροποποιήσεις που επιφέρει η CRD6 τελούν υπό την επιφύλαξη του πλαισίου δεοντολογίας που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας των εθνικών αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο του ΕΕΜ, καθώς κάθε πλαίσιο έχει το δικό του πεδίο εφαρμογής και τη δική του νομική βάση. Ο νομοθέτης της Ένωσης αναγνώρισε το γεγονός αυτό μέσω των τροποποιήσεων που επιφέρει στην CRD η CRD6, σύμφωνα με τις οποίες το άρθρο 4α παράγραφος 2 της CRD δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εθνικών αρμόδιων αρχών σύμφωνα με τον ΕΕΜ που θεσπίστηκε βάσει του κανονισμού ΕΕΜ[39]. Προς άρση οποιασδήποτε αμφιβολίας οι εθνικοί νομοθέτες θα μπορούσαν να εξετάσουν τη δυνατότητα να αποσαφηνίσουν αυτό το στοιχείο στην οικεία εθνική νομοθεσία μεταφοράς της CRD6. Πάντως, από τη σκοπιά της ΕΚΤ οι διατάξεις της CRD6 μπορούν να χρησιμεύσουν ως οδηγός για τη θέσπιση εχεγγύων ανεξαρτησίας της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους αναθέτει ο κανονισμός ΕΕΜ[40].

3.2 *Ειδικές παρατηρήσεις*

3.2.1 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η διατύπωση του άρθρου 65 παράγραφος 3 του νομοσχεδίου Ι έχει ως αποτέλεσμα, το εν λόγω νομοσχέδιο συνολικά, και ιδίως οι διατάξεις του περί δήλωσης προσωπικών συμφερόντων, απαγόρευσης και διαχείρισης συγκρούσεων συμφερόντων και ρύθμισης των ιδιωτικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών, να λειτουργούν με την επιφύλαξη του ενιαίου κώδικα, των κατευθυντήριων γραμμών (ΕΕ) 2021/2253 (ΕΚΤ/2021/49) και (ΕΕ) 2021/2256

37 Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-338/01, ECLI: EU: C:2004:253, σκέψεις 57 και 58· και απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-178/03, ECLI: EU: C: 2006: 4, σκέψεις 43 έως 60.

38 Βλ. παράγραφο 2.6.2 της γνώμης CON/2024/21 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 21ης Ιουνίου 2024, σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και της επενδυτικής στήριξης (ΕΕ C, C/2024/5048, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5048/oj), παράγραφο 2.1.3 της γνώμης CON/2025/19, παράγραφο 2.7 της γνώμης CON/2025/23 και παράγραφο 2.6 των γνωμών CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

39 Βλ. άρθρο 4α παράγραφος 2 τέταρτη υποπαράγραφος της CRD, που παρεμβλήθηκε με την CRD6. Η αναγνώριση αυτή παραπέμπει απευθείας στις απαιτήσεις παύσης του άρθρου 4α παράγραφος 2 δεύτερη υποπαράγραφος της CRD, που παρεμβλήθηκε με την CRD6.

40 Βλ. παράγραφο 2.1.4 της γνώμης CON/2025/19 και παράγραφο 2.7 των γνωμών CON/2025/23, CON/2025/27, CON/2025/32, CON/2025/33, CON/2025/36 και CON/2025/38.

(ΕΚΤ/2021/50), αφενός, και των υποχρεώσεων των κυπριακών αρμόδιων αρχών σύμφωνα με τον ΕΕΜ που θεσπίζεται με τον κανονισμό ΕΕΜ, αφετέρου[41].

3.2.2 Ο ενιαίος κώδικας θέτει όρια στη σύναψη, μετά την έξοδο από την υπηρεσία, απευθείας σχέσεων με οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα, «[άλλο] χρηματοπιστωτικό ίδρυμα» ή «οντότητα που ασκεί δραστηριότητες άσκησης πιέσεων (lobbying) σε σχέση με την ΕΚΤ ή παρέχει υπηρεσίες συμβούλου ή/και εκπροσώπου της ΕΚΤ ή οποιουδήποτε εκ των [παραπάνω] ιδρυμάτων»[42]. Για την πρώτη κατηγορία οντοτήτων ο ενιαίος κώδικας προβλέπει περίοδο αναμονής ενός έτους για τα μέλη και έξι μηνών για τους αναπληρωτές, ενώ για τις δύο τελευταίες κατηγορίες θεσπίζει περίοδο αναμονής έξι μηνών για τα μέλη και τριών μηνών για τους αναπληρωτές[43]. Αντιθέτως, κατά το νομοσχέδιο Ι, οι κατηγορίες οντοτήτων για τις οποίες εφαρμόζεται περίοδος αναμονής εκτείνονται σε εκείνες που απαριθμούνται στην παράγραφο 1.2.8 και ακολουθούν τη διατύπωση του άρθρου 4α της CRD. Από αυτή την άποψη, το καθεστώς περιόδου αναμονής βάσει του νομοσχεδίου Ι φαίνεται να εισάγει διατάξεις ελαφρώς διαφορετικές από εκείνες του ενιαίου κώδικα όσον αφορά τα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΤΚ, τα οποία είναι ή μπορούν να γίνουν μέλη ή αναπληρωτές του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου της ΕΚΤ. Εν προκειμένω η ΕΚΤ επαναλαμβάνει ότι, όπως η ίδια αντιλαμβάνεται στην παράγραφο 3.2.1, το νομοσχέδιο Ι λειτουργεί κατά τρόπο που δεν θίγει τον ενιαίο κώδικα[44].

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στο EUR-Lex.

Φρανκφούρτη, 8 Οκτωβρίου 2026.

[υπογραφή]

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ

Christine LAGARDE

41 Βλ. παράγραφο 3.6 των γνωμών CON/2025/32 και CON/2025/33 και παράγραφο 3.1 της γνώμης CON/2025/38.

42 Βλ. στοιχεία β) και γ) των άρθρων 17.1 και 17.2 του ενιαίου κώδικα.

43 Βλ. άρθρα 17.1 και 17.2 του ενιαίου κώδικα.

44 Βλ. παράγραφο 3.4 της γνώμης CON/2025/23, παράγραφο 3.6 των γνωμών CON/2025/32 και CON/2025/33, παράγραφο 3.1.7 της γνώμης CON/2025/36 και παράγραφο 3.2 της γνώμης CON/2025/38.